

فعالیت چندگانه شالی کاران در حوضه آبریز دشت هراز: یک تحلیل موقعیت

هادی مؤمنی هلالی^۱، حسن صدیقی^۲ و عنایت عباسی^۲

۱- دانشجوی دکتری ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس (hadi_moumeni@modares.ac.ir)
۲- دانشیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

چکیده

پژوهش حاضر با هدف طبقه‌بندی انواع کسب و کارهای شالی کاران در کنار شالی کاری، همچنین بررسی میزان اشتغال‌زایی این کسب و کارها در حوضه آبریز دشت هراز انجام شده است. این پژوهش از نوع توصیفی و علی - مقایسه‌ای است که به صورت پیمایشی انجام گرفته است. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه بود. جامعه آماری پژوهش شامل شالی کاران دارای حداقل یک کسب و کار آفرینانه (شالی کاران چندکاره) در حوضه آبریز دشت هراز در استان مازندران بودند. با توجه به عدم وجود بانک اطلاعاتی مناسب، برای شناسایی نمونه مورد نظر از تکنیک گلوله برفی استفاده شد. در نهایت ۱۸۲ نفر از شالی کاران چندکاره شناسایی شده، در این پژوهش مشارکت داشتند. مطابق با نتایج، انواع کسب و کارهای شالی کاران علاوه بر شالی کاری در سه طبقه کشاورزی (غیر شالی کاری)، صنعت و خدمات دسته‌بندی شدند. بررسی وضعیت اشتغال‌زایی با استفاده از آزمون مقایسه میانگین کروسکال والیس و آزمون تعقیبی Dune نشان داد که بخش صنعت در مقایسه با دو بخش کشاورزی (غیر شالی کاری) و خدمات به طور معنی‌داری بیش‌تر موجب اشتغال‌زایی جوامع روستایی در منطقه مورد مطالعه شده است.

واژه‌های کلیدی: فعالیت چندگانه، شالی کاران، حوضه آبریز دشت هراز